

Corului Radio, dirijate de Ludovic Bacs, prin care au fost puse în valoare conceptele și strategiile componistice ale autorului.

„În toate răspunsurile mele se va găsi această constantă care mă însuflețește mereu: irepresibila aversiune pentru tot ce reprezintă frontieră”, mărturisea Mihai Mitrea Celarianu într-o scrisoare adresată compozitoarei Irinel Anghel.

Având trimiteri semnificative deopotrivă italiene și franceze asupra vocabulei „Si”, ultima lucrare a autorului vizează câteva dintre elementele formale care o generează. Compusă în anul 2001, a fost dedicată ansamblului „Violoncellissimo”, condus cu inegalabilă măiestrie și cu un imens devotament de violoncelistul Marin Cazacu. Îi menționăm pe componenții acestei formații, cu sentimentul că am fost martorii unor momente speciale: Răzvan Suma, Olga Mănescu, Bogdan Popa, Andreea Țimiraș, Titus Tincu, Andrei Cavassi, Mia Dahlgreen. Cu toții au redat, cu o implicare profundă în actul interpretativ, acest „monolog de incantații de la micro- la macrostructură, care amintește autosimilaritatea opusului”, în a cărui articulare mai pot fi întâlnite și „anumite fragmente eterogene, singulare ca realizare prin salturi a unor încălecări transversale, deteriorate, zig-zaguri care aduc împreună, printre altele, temporalități diverse, toate lucrurile prezente în copilărie, când mintea hoinărește cu acea vioiciune transgresivă, spontană, care nu-și are pereche” (am citat din prezentarea pe care Mihai Mitrea Celarianu a făcut-o acestei lucrări, prezentată cu această ocazie, a concertului din 9 martie 2004, în primă audiție absolută).

Nostalgia copilăriei, acel paradis pierdut a cărui imagine obsedantă străbate întreaga operă a lui Mitrea Celarianu, a reprezentat rezistența lui la tot ce ar fi putut să-l agreseze din exterior, prin care și-a susținut și apărât, fără ostentație crezurile artistice,. Nădăjdum că Mihai Mitrea Celarianu a făcut parte din acea categorie a oamenilor care, – după cum susține Dan Stanca, pe care l-am citat și la începutul articolului – „cu toate îndoilele care-i mai încearcă, cu toate dezamăgirile de care nu sunt mereu feriți, reușesc să nu fie robi nostalgiei și, indiferent de vârstă, să se afle în punctul de început al vieții”.

Constantin SECARĂ

Resistance

Voi scrie despre **Mihai Mitrea Celarianu**, așa cum ar fi dorit el – în fragmente de amintiri ale relației noastre profesionale și umane – pentru că fiecare întâlnire, fie ea telefonică sau personală cu Mihai Mitrea Celarianu, a lăsat urme importante atât în modul meu de a gândi, cât și în creația mea.

Mă gândesc astfel cu mare plăcere la felul în care ne-am cunoscut, într-o zi a toamnei lui 1998, când am primit acasă un telefon. Era Mihai Mitrea Celarianu de la Paris: „Doamnă Irinel Anghel, v-am ascultat o lucrare transmisă de Radio France și vreau să știți că mi-a plăcut foarte mult. Ascultându-vă muzica, am simțit că trebuie să ne cunoaștem”.

În urma acelei conversații, am făcut prin poștă schimb de înregistrări ale lucrărilor noastre, al cărui rezultat a fost o altă convorbire telefonică în care Mihai Mitrea mi-a spus: „Sunt fericit. Mi-am găsit soția în muzică !”

Și eu am avut același sentiment față de creația sa; la distanță unul de altul, făcând parte din generații diferite, aveam multe idei comune legate în special de strategia fragmentară onirică a discursului, de apelul la recuzita imaginilor-amintire ce se instalează obsedant, de deciziile imprevizibile și forma mozaică, ne-clasică, non-arborescentă.

Toate aceste aspecte le-am dezbătut cu o frecvență lunară, de atunci până în momentul în care a dispărut dintre noi (aprilie 2003). Când suna telefonul la miezul nopții, știam că este Mihai Mitrea Celarianu. De 2 ori ne-am și întâlnit la Paris, petrecând multe ore la cafeneaua *Grand Corona* și vorbind despre mecanica cuantică, teoriile morfologice, despre estetica onirică, deteritorializări muzicale și suprealism.

Avea o mare voluptate a reflecțiilor despre muzică. Era un om liber, rebel și în consecință incomod prin sinceritatea sa, neîncorsetabil în norme și reguli (fiind și un creator liber profesionist), chiar dacă a plătit această libertate de a nu face nicidecum compromisuri, prin excluderea din cercurile "fierbinți" ale vieții muzicale pariziene.

Avea în permanență o neliniște a căutării, știa să observe frumosul, detaliile tuturor lucrurilor ce-l înconjurau. Ii avea ca prieteni pe Deleuze, pe Beethoven, luna plină, copacii din pădurile banlieue-urilor pariziene și aprecia muzica românească contemporană. Și-ar fi dorit să revină în țară măcar o dată, dar nu era convins că cei de aici îl vor primi cu bucurie. Avea încă răni deschise legate de trecutul său și de țara sa natală.

În ceea ce privește estetica muzicală a lui Mihai Mitrea Celarianu, ne rămân din partea lui câteva concepte și strategii componistice remarcabile cum ar fi: forma **plurală, nomadă** în traversarea timpurilor, **descentrată și fragmentară**, folosirea **deturnată a "obiectelor găsite"** (indicând apelul la o recuzită), **traectoriile plurivoce**, materialele **eterogene** ce formează **straturi virtuale suprapuse cu manieră intermitentă de activare, jocul de perspective**, de alternanțe, de așezări în bucle repetitive, narațiunea cu **bifurcații frecvente**, ale cărei fragmente constitutive se leagă prin **articulații imprevizibile** (cele pe care le denumea articulații "en glissement digressif" sau „de ruptură"). Am găsit chiar o declarație a compozitorului, extrem de relevantă în prezentarea cazului și a teoriei muzicii sale: "în toate răspunsurile mele se va găsi această constantă care mă însuflețește mereu – **irepresibila aversiune pentru tot ce reprezintă frontieră**".

Un singur lucru vreau să mai adaug, recomandându-vă să-i ascultați muzica ce are după părerea mea detente de genialitate: ne-a lăsat nouă, celor apropiați, o moștenire de apărut, numită **Resistance** (acesta a fost de altfel și titlul uneia dintre ultimele sale lucrări – "R comme Resistance") și anume, **REZISTENȚA** la compromisuri, la asalturile "rinocerozei" generale, venind atât din partea comercială a artei, cât și din aceea sufocant-conservatoare. Rezistența de a-ți apăra ideile artistice, pasiunile, indiferent de poziția celor din jurul tău: Rezistența de a fi autentic.

Irinel ANGHEL